

ODSTOTNI RAČUN KOT PREMO SORAZMERJE

Delež in odstotek sta **premo sorazmerni količini**.
Zato lahko računamo odstotke tudi s **sklepnim (križnim) računom**.

Primeri:

1. Od 65 osmošolcev jih kar 20 % obiskuje interesno dejavnost logika. Koliko učencev je to?

$$1.\text{način: } 20\% \text{ od } 65 = \frac{20}{100} \cdot \frac{65}{1} = \underline{\underline{13}}$$

krajšamo ulomke

2.način: sklepni oz. »križni račun«

$$\begin{array}{r} 65 \text{ učencev} \dots\dots 100 \% \\ x \dots\dots\dots 20 \% \end{array}$$

$$100 \cdot x = 20 \cdot 65$$
$$x = \frac{20 \cdot 65}{100} = \underline{\underline{13}}$$

Odgovor: To je 13 učencev.

2. V prodajalni s čevlji so ceno čevljev znižali za 15 %. Kolikšna je bila prvotna cena čevljev, če je znižana cena 76,50 €?

$$\begin{array}{r} 76,50 \text{ €} \dots\dots 85 \% \text{ (100 \% - 15 \% zaradi znižanja)} \\ x \dots\dots\dots 100 \% \end{array}$$

$$x \cdot 85 = 100 \cdot 76,50$$
$$x = \frac{7650}{85} = \underline{\underline{90}}$$

Odgovor: Prvotna cena čevljev je bila 90 €.

3. Stranica kvadrata meri 12 cm. Za koliko se mu poveča obseg, če mu stranico povečamo za 25 %?

Računanje nove stranice: 12 cm 100 %

$$\begin{array}{r} a \dots\dots\dots 125 \% \text{ (100 \% + 25 \% zaradi povečanja)} \\ 100 \cdot a = 12 \cdot 125 \\ a = \frac{12 \cdot 125}{100} = \underline{\underline{15 \text{ cm} \dots \text{nova stranica}}} \end{array}$$

Obseg prvotnega kvadrata: $o = 48 \text{ cm}$

Obseg povečanega kvadrata: $o = 60 \text{ cm}$

Odgovor: Obseg se poveča za 12 cm.